

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

LXVI. S. Gregorius I. Magnus. Anno Christi 590. Mauricii Imperatoris. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

LXVI.

S. GREGORIUS I. MAGNUS.

ANNO CHRISTI 590.

MAURICII IMPERATORIS 9.

VENIO nunc ad Gregorium primum, cui *Magno* cognomen facta incidere. Patrem habuit Gordianum senatorii generis, matrem Silviam feminam sanctissimam, avum S. Felicem III. Pontificem Maximum. (1) Monachus fuit, Ordinis S. Equitii, an S. Benedicti, incertum diversitas tradentium facit. (2) Anno 590. III. Nonas Septemb. invitissimus Summi Sacerdotii honore auctus est. (3) Multa fecit egregia, sed hæc maximè illustria. Initio Pontificatus ad omnes Orientis Patriarchas epistolam dedit, cui pro illius ætatis more inseruit Fidei suæ professionem, confirmans se quatuor Concilia Oecumenica Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense, perinde ac quatuor Evangelii libros, suscipere, & quatuor pariter Concilium, in quodam

Bar. an.
581. §. 4.
Pag. §. 9.

Bar. an.
590. §.
3. 4.
Pag. §.
5. 7.

Lib. 1.
ep. 25.
aliàs 24.

damnata sunt *Tria Capitula*, venerari.
 (4) Quod Concilium, ut ab omnibus reciperetur, & pertinaces *Trium Capitulorum* defensores ab furioso incepto tandem abstinerent, laboravit intentissimâ curâ. Permisit Hispanis, ut unâ tantum immersione Baptismi Sacramentum administrarent. (5) Subdiaconos cælibes esse voluit. (6) Prohibuit ne Judæi vi compellerentur ad suscipiendam Religionem Christianam. Donatistas in Africa sese efferentes repressit. Sacramenti Confirmationis administrationem Presbyteris *Sardinia* indulgit. (7) Joannem *Jejunatorem* Episcopum Constantinopolitanum, quod Patriarchæ *Oecumenici* titulum usurparent, acriter reprehendit, ejusque audaciam ac temeritatem non solum scripto, sed etiam exemplo increpavit. Nam rejecto *superstitioso Universalis* (8) vocabulo, se in epistolis *Servum servorum Dei* omnium primus inscripsit. *Cyriacum* quoque, qui *Jejunatori* successerat, ejusque vestigia ingressus *Oecumenici* nomen affectabat, in ordinem redigendum curavit. Anglos per Augustinum aliosque sanctos vi-

Bar. an.
591. §.
29. 34.

An. 595.
§. 27. &
teqq.

Jo. Diaconus
l. 2. c. 1.
Lib. 7.
epist. 4.

ros perduxit ad Catholicam Fidem. Ratum iussit esse baptismum ab hæreticis expresso Sanctissimæ Trinitatis Nomine collatum. (9) Instituit Cantum Ecclesiasticum, quem ab eo dicimus *Gregorianum*, *In Canone appositum*: Diésque nostros in tua pace dispone, atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum jubeas grege numerari. (10) *Festum S. Pauli post festum S. Petri voluit observare* (11) Quatuor habitis Romæ Synodis confecit Ecclesiæ negotia, quæ plurimorum videbantur maturanda consilio. Viduas, pupillos, pauperes omnes juvit alacriter. (12) Ejus precibus liberatum ab gehenna Trajanum Imperatorem, tradidit Paulus & Joannes Diaconi. (13) Summa in ejus aula eluxit integritas. Namque eos apud se esse minime patiebatur, quorum mores abhorrent à suis. Sic se gerendo effecit, ut talis esset tunc penes Urbem Romam Ecclesia, quam hanc fuisse sub Apostolis Lucas, & sub Marco Evangelista penes Alexandriam Philo commemorat. Postquam Sedem Catholica & Apostolica sancta Romana Ecclesia annis tredecim,

men-

Bar. an.
604. §.
37. Pag.
6. 2.

Jo. Diac.
l. 2. c. 12.

Idem l.
4. c. 68.

mensibus sex, & diebus decem, de
 Etrinis pariter ac operibus felicissimis il-
 lustravit, anno 604 quarto Iduum
 Martiarum à carnis corruptione subtra-
 ctus est, incorruptionis perpetuae gloria
 sublimandus. Ita enim, ut ait S. Hede-
 fonsus Toletanus de Script. Eccl. cap.
 I. cunctorum meritorum claruit perfe-
 ctione sublimis, ut exclusis omnibus illu-
 strum virorum comparationibus, nihil
 illi simile demonstrat antiquitas. Vicit
 enim sanctitate Antonium, eloquentiam
 Cyprianum, sapientiã Augustinum (14).

ANNOTATIONES.

(1) Ut Hieronymus S. Damaso, Pro-
 sper S. Leoni; ita Gregorius Pelagio ju-
 niori in scribendis epistolis adjutor fuit,
 Monachi Congregationis S. Mauri in vita
 S. Gregorii lib. 1. cap. 6.

(2) Mabillonius tum in Præfat. ad Sac.
 I. Benedict. §. 8. tum Analectorum tom.
 2. dissertat. de monastica vita Gregorii il-
 lum Ordini suo Benedictino adjudicat. Ba-
 ronius S. Equiti regulam professam fuisse
 contendit, ad an. 581. §. 8. Hujus sen-
 tentiam non solum Henschemus & Papebro-
 chius in Commentario prævio ad vitam S.
 Gregorii §. 3. apud Bollandum tom. 2.
 Martii pag. 123. amplectuntur: sed etiam
 Basnagius ad an. 581. §. 8. qui nullam
 alioquin Baronio adversandi occasionem
 m. tit.

mittit, affirmans, Mabillonium *ne verosimilibus quidem argumentis* uti ad probandam sententiam suam. Dissentit ab omnibus Thomassinus de vet. & nova Ecclesiæ disciplina Part. 1. l. 3. cap. 24. & nullius peculiaris Ordinis regulæ addictum facit.

Arnoldus Wion in argumento Libri 2. Ligni vitæ: De Pontificum Benedictinorum numero non parva est inter Historicos controversia. Quidam namque, qui rectius senserunt, ique potiores, viginti quatuor, aut viginti quinque, vel viginti sex fuisse, rectè affirmarunt. Trithemius noster de Viris Illustribus Ordinis Benedictini lib. 1. cap. 5. & lib. 4. cap. 20. octodecim cognoscit, qui tamen & alibi aliquoties viginti quatuor fuisse fatetur. Petrus à Bugiano, Pontificibus Ordinum Camaldulensis, Cisterciensis, & Celestini exclusis, leguimos triginta septem, novem verò Schismaticos cum Francisco Juannez; Gonfalso Illefcas, & Hieronymo Plata, & aliis fuisse contendit. Omnium autem, quos reperire potui, exactissimâ discussione factâ, eorum opinionem sic conciliandam arbitrarer, ut dicamus cum Trithemio Pontifices, Sanctos videlicet, Ordinis D. Benedicti, quorum locus professionis constat, fuisse numero octodecim, scilicet.

Sandini Vitæ Pontif. T S. Gre-

S. Gregorius I. Monachus S. Andree Romæ.

S. Bonifacius IV. S. Sebastiani Romæ.

S. Adeodatus, S. Erasmi Romæ.

S. Agatho, S. Hermetis Panhormi.

S. Stephanus III. S. Benedicti Casini.

S. Stephanus IV. S. Chrylogoni Romæ.

S. Paschalis I. S. Stephani Romæ.

S. Gregorius IV. Fossæ Novæ, Terracinæ.

S. Leo IV. SS. Silvestri & Martini Romæ.

S. Leo V. de Brandalo.

S. Leo IX. Tullensis.

S. Stephanus X. dictus IX. Casini.

S. Gregorius VII. SS. Petri & Pauli Cluniaci.

S. Victor III. S. Trinitatis Cavæ.

S. Urbanus II. Cluniaci.

S. Paschalis II. S. Laurentii Romæ.

S. Gelasius II. Casini.

S. Urbanus V. Cluniaci.

Nam adjectis aliis, qui inter Sanctos non computantur, plures fuisse, quam octodecim, ex Platina, Panvinio, aliisque historicis, & ipsomet Trithemio constat. Libro enim tertio cap. 261. Gregorium II. & in Chron. Hisaug. Leonem IX.

IX. addit, de quibus in quarto libro nul-
lam mentionem egit. Annumerantur &
à Placina Paschalis I. & à Panvinio Jo-
annes IX. quos Trithemius prætermisit,
qui tamen ab omnibus historicis Mona-
chi fuisse probantur. Adducuntur & ab
aliis alii, qui Trithemium omnino fuge-
runt. Quod ipsum diligenter attendens,
cum recensisset Pontifices ab ipso relatos
sic in conclusione lib. 4. cap. 20. loquitur:
Hos ego Romanos duntaxat Pontifices ex
Ordine S. Benedicti certò reor assumptos,
quanquam possibile sit, fuisse & alios, quo-
rum professionis titulos Chronographi tran-
sissent. Hac ille. Connumeratis verò ad
præfatos octodecim alios septem Pontifici-
bus Sanctis, Ordinis quidem D. Benedi-
cti, ut affirmant, sed quorum profes-
sionis locus ignoratur, utpote

- S. Benedicto I. Monacho.
- S. Benedicto II.
- S. Gregorio III.
- S. Gregorio IV.
- S. Pelagio II.
- S. Gregorio VII.
- S. Zacharia.

omnino numerus ille Pontificum sancto-
rum viginti quinque insurget, qui ab
omnibus fere historicis adducitur. Nu-
merum autem hunc de Pontificibus San-

Etis solis, & non aliis debere intelligi, nos veterum monumentorum, illius præsertim, quod in fine Chronici Casinensis reperitur, docet auctoritas. Sic enim habet: Joannes Papa XXII. fecit extrahi Canonizatos de Ordine & Regula Sanctissimi Benedicti ex libris summorum Pontificum, & reperit, quod à tempore dicti Patris usque ad tempus suum fuerant infra scripti.

Romanæ Sedis Pontifices XXV. &c.
Quibus si adjungantur & Pontifices non Sancti, qui à Bugiano & nonnullis aliis produntur, fortassis etiam major numerus reperietur, quàm qui ab ipsis adducitur.

Angelus de Nuce differtat. *De Pontificibus Benedictinis* insertâ tomo 4. Scriptor. Per. Italic. pag. 533. ait, universim eos fuisse complures. Duo præmittit, præbâtque unum, consuevisse olim Pontificem eligi ex Clero Romano, videlicet usque ad an. 891. quo Formosus Episcopus Portuensis factus est summus Pontifex: alterum, eundem Clerum magna ex parte fuisse *Benedictinum*: Ex quibus concludit, Pontificem ex Benedictinis eligi sæpe contigisse.

Gregorius XV. Constitutione 6. Ex sacro S. Benedicti Ordine tot ad summi Apostolatus apicem evectos fuisse constat, ut longâ & continuatâ multorum sæculorum serie

serie Ecclesia ipsa nullos alios, quàm Familia Benedictina Alumnos, Summos Pontifices habuerit. Vide annotat. 2. ad Silvestrum II.

(3) Pontifex ingenti totius Cleri & populi consensu electus per epistolam Marciano Imperatori persuadere conatus est, ne electionem suam ratam haberet. Cùm res non successisset, latebras quæsit. Sed *indicio columnæ fulgidæ super se jugiter à Calo pendentis agnoscitur, capitur, trahitur, & apud B. Petri Apostolorum Principis templum summus Pontifex consecratur.* Joan. Diaconus in ejus vita lib. 1. cap. 39. 40. 44. Vide Thomassinum De vet. & nova Ecclesiæ disciplina part. 2. lib. 2. cap. 16. §. 7. 8.

S. Petrus Damianus in disceptatione Synodali inter Regium Advocatum & Ecclesiæ Defensorem, apud Baronium ad an. 1062. §. 27. *Quod autem B. Gregorio legitur adhibuisse Mauricius Imperator assensum, & perpauci alii Principes aliis promovendis, hoc dictavit perturbatio temporum, & tempestas horrenda bellorum.*

(4) Hujus consuetudinis meminit Gregorius lib. 9. epist. 52. *Hinc est, ut quoties in quatuor præcipuis Sedibus Antistes ordinantur, synodales sibi epistolas vicissim mittant, in quibus se sanctam Chalcedonensem Synodum cum aliis ge-*

neralibus Synodis custodire fateantur.
 Vide Cap. *Santa* dist. 16. Joan. Diaconum in vita S. Gregorii l. 4. c. 23. annotat. 5. ad Leonem Magnum, & annotat. 11. ad Vigiliam

Idem S. Gregorius lib. 6. epist. 37. & lib. 8. epist. 42. ad Eulogium Episcopum Alexandrinum primus omnium usurpavit formulam hanc: *De Petri Sede, seu Cathedra loqui*; uti narrat Launojus lib. 3. epist. 5. num. 7. & 41.

(5) Id legitur in Gregorii epist. 43. alias 41. lib. 1. ad Leandrum data. Gregorii auctoritatem secuti sunt Patres Concilii Toletani IV. can. 6. apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 1706. Vide D. Thomam 3. part. quaest. 66. art. 8.

(6) Pelagius II. triennio ante legem calibatus Subdiaconis Siciliae ex more Ecclesiae Romanae indixerat, ut dictum est loco suo: quique uxores haberent, eos iusserat separari. Id Gregorio visum est *durum atque incompetens*, ut ipse lib. 1. epist. 44. alias 42. scribit. Quare decessoris sui decretum ita temperavit, ut permitteret Subdiaconis matrimonio junctis uxores retinere sub ea conditione, ne sacris unquam Ordinibus initiarentur. Deinde prohibuit, ne in posterum Episcopi Subdiaconum ullum ordinarent, nisi qui calibem vitam agere vellent. Heterodoxi effutiant, legem hanc de calibatu ministrorum sacrorum ab eodem Gregorio abrogatam fuisse: quia cum paulò post iussisset ex piscina sua
 pis.

pisces capi, sex millia occisorum infantium capita à piscatoribus extracta fuerint, quam eadem ex occultis fornicationibus & adulteriis Sacerdotum ortam intelligebat. Verùm hæc tota fabella quàm est sine argumento! Epistola siquidem illa S. Udalrici Episcopi Augustani ad Nicolaum Pontificem, ex qua id illi asserunt, subditiua est. Namque scripta dicitur aut ad Nicolaum I. aut II. Ille annis amplius viginti decessit, antequam S. Udalricus nasceretur, referente auctore vitæ S. Udalrici: hic verò nonnisi anno primo & octogesimo post mortem S. Udalrici Pontifex factus est. Guilielmus Cave, & Casimirus Oudinus, duos comminiscuntur Udalricos Episcopos Augustanos, alterum Nicolao I. coævum, cui memoratam epistolam tribuunt, alterum Nicolai ætate posteriorem. Sed nullam hujus commenti rationem, aut testem asserunt. Vide Baronium ad an. 591. §. 19. 21. Bonam lib. 1. Rer. Liturgic. cap. 25. §. 16. & Ludovicum Vincentium Gotti in colloquiis Theologico - Polemicis colloquio XI. ex iis, qui sunt de cælibatu sacrorum ministrorum, num. 6.

(7) Extrema epist. 26. aliàs 3. lib. 4. Hinc Gregorius in aliquorum reprehensionem incurrit. Sed injuriâ. Etenim Concilia Oecumenica duo, Florentinum in decreto unionis Armenorum, & Tridentinum sess. 7. can. 3. *De Confirmatione* docent, *Confirmationis ordinarium ministrum esse solum Episcopum*. Ex quo Baronius ad an. 594. §. 15. & Bellarminus lib. 4. de

Rom. Pont. cap. 10. concludunt, *posse extraordinarie etiam non Episcopum esse ministrum hujus Sacramenti.* Quem locum satis expressit Natalis Alexander Sac. II. dissertat. 10. §. 14. & 21.

(8) Non *Pontificis*; quod scripsisse Joannem Diaconum dicunt ex dolo & mendacio compositi Magdeburgenses Cent. 6. cap. 7. §. *de consociatione* pag. 213.

Vide Monachorum S. Mauri præfationem in epistolas S. Gregorii §. 11. Launojum l. 1. epist. 4. & Bellarminum lib. 2. De Romano Pontifice cap. 31.

(9) Epist. 67. lib. 11. aliàs 61. lib. 9. ea de re consultus ab Episcopis Hibernia. Haud dissimilem quæstionem sæculo sexto decimo agitatam refert Maldonatus *Disputat. de baptisimo quæst. 4. Merito, inquit, disputatum est à viris doctis de baptisimo Calvinistarum, nec desunt qui putant non esse verum.* Deinde utriusque partis argumenta recenset. Controversiam dirimit Pius V. pronuncians, eos, qui à Calvinistis baptizati sunt, verum Baptismi Sacramentum suscepisse.

(10) Joannes Diaconus in Vita S. Gregorii lib. 2. cap. 6. & 17. Id ipsum docet Beda lib. 2. Hist. Eccl. Gentis Anglorum cap. 1.

S. Aithelmus De laudibus Virginitatis cap. 23. tom. 13. Bibl. Patr. pag. 44. *Quas (Agatham, & Luciam) præceptor noster Gregorius in canone quotidiano, quando Missa-*

Missarum solemnia celebrantur, pariter copulasse cognoscitur, hoc modo in catalogo Martyrum ponens: Felicitate, Anastasia, Agatha, Lucia, quatenus nequam litterarum serie sequestrentur, quæ contribuli populo apud Siciliam genita, simul caelesti gloriâ gratulantur. Vide annotat. 6. ad Gelasium I.

Walafridus Strabo *De rebus Ecclesiasticis* cap. 22. tom. 15. Bibl. Patr. pag. 192. 193. Traditur denique B. Gregorium, sicut ordinationem Missarum & Consecrationum; ita etiam cantilena disciplinam maxima ex parte in eam, quæ hætenus quasi decentissima observatur, dispositionem perduxisse, sicut & in capite Antiphonarii commemoratur. Et paulò post: Gregorius verò augmentavit in precatioe Canonis: Diésque nostros in tua pace disponas. Ubi quidam volunt intelligi, totam ab eo loco Canonis consequentiam usque in finem per illum fuisse compositam. Cui sensui repugnare videtur, quod passio Domini, quam Alexander eidem precatioe inseruit, post hos versus habetur. Unde nonnulli credunt, non amplius Gregorium, quàm illas tres petitiones, id est, pro pace temporum, & ereptione ab æternis suppliciis & consortio Sanctorum obtinendo, & prioribus superaddidisse statutus.

Micro-

Micrologus cap. 57. tom. 18. Bibl. Patr. pag. 489. *Major Litania à beato Gregorio Papa primo pro pestilentia ipsius temporis instituta est, qui & Joanni Episcopo Ravennati scribens diem Litaniae tempus cineris & cilicii appellat.* Vide Bonam lib. 1. Rer. Liturgic. cap. 25. § 20.

(11) Micrologus cap. 42. tom. 18. Bibl. Patr. pag. 485.

(12) Monachi Congregationis S. Mauri in vita S. Gregorii l. 3. c. 9. §. 6. *Cum multoties jam de effusa in omnes S. Gregorii liberalitate verba fecerimus, operae pretium est, paucis ostendere, quae tunc essent Ecclesiae Romanae opes, unde ad sumptus tanta & penè immensos hauriret. Multa & maxima jam à priscis temporibus latifundia possidebat in toto Orbe Christiano Ecclesia haec ceterarum Princeps, quae S. Petri patrimonia vocabantur. Nota sunt ex sancti Pontificis epistolis Africanum; Siculum multiplex, ut ex Epist. 44. lib. 1. & ex plurimis ad Sicilia defensores & rectores missis manifestum est, Corsicum, Dalmaucum, Gallicanum.*

(13) Uterque in vita S. Gregorii, alter cap. 27. alter cap. 44. libri 2. Uterque tamen falsò. Gregorius enim lib. 4. Dialog. cap. 44. & lib. 34. Moralium cap. 16. docet, poenas inferni esse aeternas, nullam esse

se in inferno redemptionem, nec orandum pro hominibus impiis, & sine baptismo vitam functis. Talem constat fuisse Trajanum, Christianorum tortorem crudelissimum. Oratio autem *De iis, qui in fide dormierunt* apud S. Joan. Damascenum, in qua §. 16. invenitur mentio Trajani ex inferis liberati, subdititia est, idque ostendunt Bellarminus lib. 2. De Purgatorio cap. 8. Nat. Alexander dissertat. 1. in Hist. Eccl. Sæc. II. Michaël le Quien dissertat. 5. ex iis, quas præposuit tomo I. Operum S. Joan. Damasceni. Vide Cardinalem Lambertinum De Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 3. cap. 10. num. 6. & 7.

D. Thomas in Suppl. quæst. 71. art. 5. ad 5. *De facto Trajani potest probabiliter estimari, quod precibus B. Gregorii ad vitam fuerit revocatus, & ita gratiam consecutus sit, per quam remissionem peccatorum habuit, & per consequens immunitatem à pœna; sicut etiam apparet in omnibus illis, qui fuerunt miraculose à mortuis suscitati, quorum plures constat idololatrias & damnatos fuisse. De omnibus talibus enim simpliciter dici oportet, quod non erant in inferno fixaliter deputati, sed secundum presentem propriorum meritorum justitiam. Secundum autem superiores causas, quibus providebantur ad vitam revocandi, erat aliter de iis disponendum.*

Vel

Vel dicendum secundum quosdam, quod anima Trajani non fuit simpliciter à reatu pœnæ aternæ absoluta, sed ejus pœna fuit suspensa ad tempus, scilicet usque ad diem judicii. Nec tamen oportet, quod hoc fiat communiter per suffragia, quia alia sunt, quæ lege communi accidunt, & alia, quæ singulariter ex privilegio aliquibus conceduntur, sicut alii sunt humanarum limites rerum, alii divinarum signa virtutum, ut Augustinus dicit in libro De cura pro mortuis agenda.

(14) *Petrus Diaconus familiarissimus Gregorii, cum quo quatuor Dialogorum libros disputaverat, apud Joan. Diaconum in vita ejusdem Gregorii lib. 4. cap. 69. dicit, super ejus caput se Spiritum Sanctum in similitudine columba tractantis frequentissime perspexisse.*

LXVII.

SABINIANUS.

ANNO CHRISTI 604.

PHOCÆ IMPERATORIS 3.

Bar. an. 593. d. 25. SABINIANUS Boni filius, Volaterranus, S. Gregorii Diaconus, & apud Mauricium Imperatorem Apro-